EDUCAȚIA ONLINE – MISIUNE IMPOSIBILĂ sau NORMALITATEA SECOLULUI XXI?

Suzana PURICE
CZU: **37.018.43** msguzun@gmail.com

În ultima perioadă, o temă frecventă abordată de mass-media este învățământul la distanță sau învățământul online. Unii autori consideră că această modalitate de organizare a procesului educațional nu poate fi decât una temporară, alții – că este o necesitate impusă de situația creată, o altă categorie de autori susține că în felul acesta se distruge învățământul tradițional. Pot fi găsite și alte opinii. Dar să ne întrebăm: toate aceste reflecții sunt opinii bazate pe niște presupuneri rupte de realitate, sau se sprijină pe cunoașterea reală a lucrurilor?

Lucrarea de față este rezultatul preocupărilor autoarei cu privire la activitatea de predare-învățare-evaluare pe care a desfășurat-o în perioada martie-iunie 2020, ca învățător într-o școală gimnazială din România.

Evident că lucrarea este mai degrabă despre o problemă decât despre niște soluții, propunând o reflecție asupra modului în care a fost surprins învățământul românesc de pandemia de COVID-19. La fel de importantă ca provocările și încercările la care a fost supusă întreaga omenire din punctele de vedere medical, al sănătății, al izolării fizice și sociale și al situației materiale cauzată de disponibilizări și reduceri salariale, este problematica educației, a formării, obligată să se desfășoare online. „Prin formare se înțelege, în sens larg, ansamblul activităților organizate și validate social, legate, în primul rând sau exclusiv, de transmiterea și dobândirea unor cunoștințe și competențe, fie aceasta la școală, acasă sau la locul de muncă. Prin aceasta ea se diferențiază de informare sau de activitatea culturală, în general [1,p.13].

Data de 11 martie 2020 a fost momentul care a închis școlile fizic, pentru a le deschide în mediul online, iar acest lucru a generat schimbări în desfășurarea actului educațional. Deși educația presupune și o componentă autodidactă, deși se mizează pe independența educabilului

față de educator, ne întrebăm: era oare sistemul de învățământ românesc pregătit pentru o asemenea provocare? Oare profesorii aveau instrumentele, strategiile și tehnicile potrivite unei astfel de abordări a formării? Oare elevii dețineau aparatura și abilitățile necesare unei mutări a învățării în spațiul virtual?

Platforma U-Report, susținută de UNICEF, alături de Boardul Copiilor din România, a lansat în luna aprilie un sondaj despre educația la distanță. La sondaj au participat peste 2.400 de copii și tineri. Analiza răspunsurilor acestora a scos la iveală următoarele:

- Aproape o treime dintre cei ce au răspuns la sondaj (28%) nu reușesc să mențină o comunicare activă cu diriginții sau comunicarea cu aceștia este inexistentă.
- Cursurile online se desfășoară de mai multe ori pe săptămână sau zilnic pentru 54% dintre respondenți și niciodată pentru 13% dintre elevi.
- 36% dintre copiii și tinerii intervievați și-ar fi dorit să fi fost susținută o ședință prin care cineva (profesorul diriginte ș.a.) să le explice modul de utilizare al platformelor.
- Întrebați dacă au colegi care nu pot fi activi în mediul online, o treime dintre respondenți afirmă că există asemenea cazuri în clasa lor [2].

Trecerea de la învățământul tradițional, la cel în mediul online a reprezentat o etapă dificilă, care a pus la încercare modalitățile de adaptare la situația curentă a tuturor participanților la actul educațional. Deși există o serie de incertitudini și necunoscute privind modul de recuperare a materiei ce s-a predat în școala online, educația la distanță este benefică pentru elevi, pentru a le păstra motivația de învățare și contactul cu materia școlară. Însă, având în vedere că a fost practicată totuși într-un mod haotic, aduce mai mult rău și reprezintă un factor de stres în plus pentru elevi, lucru ce ar avea consecințe iremediabile asupra sănătății lor mintale. Spunem aceasta deoarece profesorii nu fuseseră pregătiți pentru desfășurarea orelor în mediul online (doar în anumite școli, ca urmare a accesării unor programe europene, unii profesori au luat contact cu platforme educaționale), școlile nu aveau o strategie, nu aveau create platforme educaționale, astfel că descentralizarea responsabilității predării în mediul virtual s-a făcut până la nivel de cadru didactic. Fiecare a ales ce canal de comunicare

să folosească pentru a menține legătura cu elevii, ce instrumente să folosească pentru predare-învățare-evaluare.

Din același sondaj, realizat de cei de la U-Report, dintre cei peste 2.400 de copii și tineri intervievați, 72% dintre respondenți consideră că informația se transmite cu ușurință, sarcinile sunt înțelese, iar problemele apărute sunt nesemnificative în ceea ce privește comunicarea online între elevi și dirigintele clasei. Însă aproape o treime dintre copiii intervievați (28%) nu reușesc să mențină o comunicare activă cu diriginții, sau comunicarea cu aceștia este inexistentă.

În ceea ce privește comunicarea dintre elevi și profesori, aceasta este caracterizată drept „bună” și „foarte bună” de 71% dintre respondenți, care au primit teme și sarcini. Aproape un sfert dintre intervievați au menținut un contact permanent cu profesorii și au desfășurat cursuri online. Totuși, 28% dintre intervievați nu sunt satisfăcuți de relația în online cu profesorii sau nu au continuat actul educațional prin intermediul platformelor virtuale.

Cât privește accesibilitatea la internet, pentru trei sferturi dintre copii acesta este foarte accesibil, peste o cincime dintre aceștia (21%) îl consideră destul de ușor de accesat, în timp ce 4% întâmpină probleme.

Platformele pe care le-au menționat respondenții care au ales ca variantă de răspuns „Altele” au fost: Adservio, Microsoft Teams, Google Drive și Google Classroom, platforma școlii la care învață, Webex, Meet, 24edu, și Sociology. 18,45% dintre acești respondenți au menționat că țin legătura cu cadrele didactice prin alte platforme, mai exact Facebook și Facebook Messenger.

Observăm, din datele înregistrate, o multitudine de instrumente online prin care cadrele didactice au menținut legătura cu elevii, ceea ce demonstrează caracterul neunitar al felului cum au înțeles formatorii de educație să ofere educabililor continuitate în procesul instructiv-educativ. De altfel, Liliana Romaniuc, expert în educație, într-un interviu pentru Europa Liberă, declara: *Profesorii trebuie să facă și ei pasul, profesional, nu doar material, în online; învățare profundă din partea profesorilor, cu privire la tot ce înseamnă educația online”*[3].

Practic, nu doar echipamentele sunt problema accesului la educația online, cât mai ales lipsa de instruire a profesorilor cu privire la utilizarea acestora. În plus, cantitatea mare de informații, platforme,

aplicații de descărcat, au făcut ca profesorii să nu mai aibă capacitatea de a discerne între facilitățile pe care le oferă fiecare dintre ele, rezumându-se la a folosi ceea ce părea cel mai la îndemână pentru fiecare. De aceea, disconfortul și confuzia pe care mulți dintre elevi le-au experimentat în perioada respectivă au fost cauzate de faptul că au folosit platforme diferite în funcție de materia predată. Ei au nevoie de o măsură unitară a lucrurilor, respectiv folosirea unei singure aplicații pentru toate materiile. Mai mult, periodicitatea întâlnirilor pe platforme a diferit, în funcție de profesor sau de materia predată.

Referințe:

1. MOEGLIN, Pierre (coord). *Industriile educației și noile media*. Iași: Polirom, 2003.
2. https://romania.ureport.in/opinion/1667/
3. https://romania.europalibera.org/amp/misiune-imposibila-educatie-cum-muti-peste-noapte-scoala-online/30592445.html